

ชื่อผลงาน “การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor) โรงเรียนนครขอนแก่น โดยใช้กระบวนการ NAKORN Model” : จุดเน้นด้านทักษะชีวิต

ผู้จัดทำผลงาน นางเครือวัลย์ พนมศิริ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัด สพม.เขต 25
ที่ปรึกษาผลงาน นายสมศักดิ์ บ้านเหล่า ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
นางสาวดารณี จอสอน, นางไพโรจน์ แก้วศิริ, นายองอาจ สิมเสน ,นางสาวพิทยธิดา พิทยสกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor) มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะการให้คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อน 2) เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ให้สามารถทำงานประสานเชื่อมโยง ลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน และ 3) เพื่อสร้างเครือข่ายนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 106 คน ได้มาโดยการคัดเลือกของครูที่ปรึกษาประจำชั้นและเพื่อน จำนวน
ห้องเรียนละ 2 คน จาก 53 ห้องเรียน ด้วยวิธีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติคัดเลือกแกนนำนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) รูปแบบการพัฒนาด้วยกระบวนการ NAKORN Model วิธีการดำเนินงาน YC 4⁵ ควบคุม
คุณภาพ PDCA /PLC Kksec 25 2) กิจกรรมที่พัฒนาทักษะชีวิต จำนวน 9 กิจกรรม 3) แบบวัดสมรรถนะนักเรียนเพื่อน
ที่ปรึกษาด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะการให้คำปรึกษา และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor) จำนวน 13 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ผลการดำเนินงาน พบว่า

1. นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC มีการพัฒนาความรู้ เจตคติต่อการเป็น YC และทักษะการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ
เพื่อนได้ แยกตามรายด้าน คือ ด้านความรู้ นักเรียนมีสมรรถนะด้านความรู้ ร้อยละ 71.57 ด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยรวม
เท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับเจตคติที่ดีต่อการเป็นนักเรียนแกนนำเพื่อนที่ปรึกษา YC และด้านทักษะการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ
เพื่อนในเบื้องต้นได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 3.92

2. นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC สามารถทำงานประสานเชื่อมโยงการช่วยเหลือเพื่อนต่อครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว
กับระบบดูแลช่วยเหลือได้ ด้วยการให้คำปรึกษาและการแนะแนว ลดพฤติกรรมเสี่ยงได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป และส่งเสริมงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ระดับดี

3. มีภาคีเครือข่ายในการทำงานเพื่อนที่ปรึกษา YC ทั้งภายในและภายนอกเพิ่มขึ้น ปีการศึกษา 2561 มีเครือข่าย
เพื่อนที่ปรึกษา ภายในห้องเรียนละ 5 คน จำนวน 53 ห้องเรียน และมีเครือข่ายภายนอก จำนวน 36 โรงเรียน

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนผลผลิต (Out Put) จากกิจกรรม/โครงการ
นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีองค์ความรู้ มีทักษะชีวิตในการตัดสินใจแก้ปัญหาให้กับตนเอง
เพื่อน บุคคลรอบข้าง ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้นช่วยเหลือเพื่อนได้ รวมทั้งทักษะชีวิตที่
จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นอาวุธทางปัญญาติดตัวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ส่วนผลลัพธ์ (Out Come) ได้รับ
รางวัล ชนะเลิศ รองชนะเลิศ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากเวทีการประกวดแข่งขัน
กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor) ในงานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับจังหวัด ระดับภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ และระดับประเทศ ตามลำดับอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จึงเป็น Best Practice

คำสำคัญ : กระบวนการ NAKORN Model YC 4⁵ “SIAO MODEL” นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor)

บทนำ

การศึกษาและการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge based society) ความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคดิจิทัลที่บุคคลต้องดำรงรับอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านการปรับตัว อารมณ์ สังคม จิตใจ เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันที่ดีเกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงมากมาย กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 - 2561) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไว้ว่า “การเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้โดยเน้นความสำคัญการส่งเสริมทักษะจำเป็นพื้นฐานด้านการแสวงหาความรู้เพื่อการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศให้สามารถสื่อสารได้ การคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร ให้มีทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2554)

โรงเรียนนครขอนแก่น เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ อยู่ชานเมือง จากข้อมูลฝ่ายกิจการนักเรียนจากงานแนะแนว และครูที่ปรึกษาประจำชั้น (รายงานการสำรวจสภาพปัญหานักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น, 2560) พบสภาพปัญหานักเรียน มีปัญหาการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางถึงต่ำ การมาสาย และมีพฤติกรรมเสี่ยง สาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีปัญหาทางเศรษฐกิจ มีโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนใกล้โรงเรียนหลาย 10 แห่ง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ลูกจ้าง ค้าขาย ทำงานโรงงาน ภาระการดูแลบุตรหลานเป็นของผู้สูงอายุซึ่งช่วงวัยแตกต่างกัน บางครั้งการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนไม่เข้าใจกัน เมื่อนักเรียนเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค ไม่กล้าบอกผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ เพื่อนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญต่อการรับฟังความไม่สบายใจของเพื่อนด้วยกัน และผลการประเมิน SAR มีข้อเสนอแนะที่เป็นจุดควรได้รับการพัฒนาคือ

พฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนสนใจการเรียนน้อยลง และควรยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนให้สูงขึ้น ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝ่ายบริหารและคณะครู จึงร่วมกันประชุมทบทวนปัญหาด้วยกระบวนการ PLC เพื่อกำหนดมาตรการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพควบคู่กับการส่งเสริมทักษะชีวิตหลากหลายลักษณะรูปแบบ กิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งโรงเรียนได้ใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะชีวิต คือ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor) เป็นกิจกรรมหนึ่งในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการพัฒนานักเรียนแกนนำให้มีคุณสมบัติเหมาะสมทำหน้าที่นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ภายใต้การชี้แนะ (Coach) ของครูแนะแนว ดูแลช่วยเหลือ และเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนด้วยกันเป็นเบื้องต้น เป็นปัญหาที่ไม่ซับซ้อน โดยหวังว่านักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างยั่งยืน

สภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนได้ดำเนินการตอบสนองนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ซึ่งสอดคล้องกับนวัตกรรม “SIAO MODEL” ของ สพม.เขต 25 และใช้หลักการแนวคิดต่อการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน คือ “การสร้างให้ตัวเด็กและ เยาวชนเป็นบุคลากรแนะแนวให้กับเด็กด้วยตนเอง เพราะเด็กจะสามารถเข้าใจและเข้าถึงกันและกันรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน” โดยมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนทำหน้าที่เป็น “นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา” YC (Youth Counselor) หรือเพื่อนช่วยเพื่อน หลักการจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน (Peer Psychology / Peer to Peer-P2P) การให้คำปรึกษาโดยเพื่อน (Peer Counseling) ซึ่งเป็นการติดต่อ อารมณ์ทางปัญญาให้แก่เด็กนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา,2556)

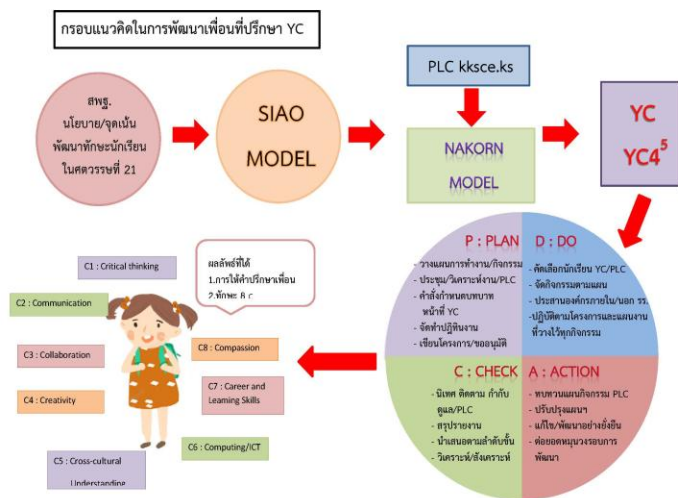
จากหลักการ และเหตุผลข้างต้น โรงเรียนจึงนำนโยบายจุดเน้นด้านทักษะชีวิต โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC Kksec.25) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ใช้ขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรม/โครงการโดยใช้กระบวนการ NAKORN MODEL ซึ่งเป็นรูปแบบที่โรงเรียนได้พัฒนาขึ้น และใช้วิธีการดำเนินงาน YC 4⁵ ควบคู่กับวงจรคุณภาพ PDCA นำจะเป็นทางเลือกหนึ่งให้ประโยชน์แก่การศึกษาการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยรวมได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะการให้คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อน
2. เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ให้สามารถ ทำงานประสานเชื่อมโยง ลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริม งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อสร้างเครือข่ายนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การดำเนินงาน

โรงเรียนนครขอนแก่น ได้พัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน ออกแบบการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาYC ภายใต้การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ของ สพม.เขต 25 / PLC Kksec 25 ใช้ กระบวนการ NAKORN Model และวิธีดำเนินการ YC 4⁵ ภายใต้การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มีการ ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนในการดำเนินงาน เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติ

ในการบริหารจัดการโรงเรียนนั้น เริ่มจากกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนกลยุทธ์ จึงมีโครงการ

พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาYC (Youth Counselor) โดยใช้ นวัตกรรม NAKORN Model และวิธีดำเนินการ YC 4⁵ ซึ่งสอดคล้องจุดเน้นที่ 6 ด้าน ทักษะชีวิต สอดรับกับนวัตกรรม “SIAO MODEL” ของ สพม.เขต 25 และจุดเน้น ข้อที่ 2 การพัฒนาผู้เรียนด้าน ทักษะชีวิต ซึ่งมีในแผนปฏิบัติการโรงเรียนนำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC

ขั้นที่ 2 การดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ (Plan) 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3) เสนอโครงการขออนุมัติต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียน 4) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 5) คณะกรรมการประชุมวางแผนกิจกรรม กำหนดแนวทาง กำหนดผู้รับผิดชอบ 6) กำหนดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และสรุปรายงาน

2. ขั้นดำเนินการ (Do)

คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา คณะทำงานทุกฝ่าย มีส่วนร่วมจัดระบบโครงสร้างบริหาร กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC โดยใช้กระบวนการ NAKORN Model วงจรทำงาน PDCA และวิธีการพัฒนา YC 4⁵ ซึ่งคือ รูปแบบการพัฒนาเพื่อนที่ปรึกษา YC โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

1. หลักการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) ใช้หลักจิตวิทยากลุ่มเพื่อน 2) ให้คำปรึกษาโดยเพื่อน 3) หลักการมีจิตอาสา 4) ความสามารถเป็นนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC
2. วิธีการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) ระเบิดจากภายใน 2) ร่วมใจ สร้างอัตลักษณ์ 3) ประจักษ์สู่ความจริง และ 4) อิงตัวชี้วัด
3. เทคนิค 4 ข้อ ปรับทุกข์ ผูกมิตร เก้าอี้ติด สร้างแกน
4. กระบวนการ 4 ข้อ ได้แก่ ขยัน เอา เข้า ไว้
5. ทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับนักเรียน YC : 8 C หมายถึง ทักษะชีวิตที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

การดำเนินงานปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี การศึกษา 2561 จัดกิจกรรม/โครงการป้องกัน ส่งเสริม แก้ไข และพัฒนากิจกรรม มี 9 กิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC
- 2) กิจกรรมให้คำปรึกษาเพื่อนช่วยเพื่อน

- 3) กิจกรรมส่งเสริมจิตอาสา
- 4) กิจกรรมสำรวจปัญหา
- 5) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน
- 6) กิจกรรมค่าย YC/ กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต
- 7) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ YC เสียตามสาย
- 8) กิจกรรมเปิดท้ายหาทุน
- 9) กิจกรรมอบรมแกนนำเพชวิณี

นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่าย/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสรุป มีชั่วโมง PLC ครูที่ปรึกษาบูรณาการสอดแทรก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องประจำชั้น โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมทักษะชีวิต ให้กับนักเรียน ประชุม นิเทศ ติดตาม และรายงานผล

3. ขั้นประเมินผล (Check) ประเมินผลและตรวจสอบการใช้นวัตกรรม รายงานผลดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ประเมินจากร่องรอยการบันทึกบันทึกการทำงาน YC มีการประชุม นิเทศติดตามการปฏิบัติงานอย่างน้อยเดือนละ 1-2 ครั้ง หากพบข้อบกพร่องนำมา ปรับปรุง พัฒนาในครั้งต่อไป

4. ขั้นปรับปรุง ทบทวน (Act) ประเมิน ทบทวนปรับปรุง เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานตามสภาพจริง (Reflection) จากคุณภาพของผู้เรียนและพัฒนานวัตกรรม หมุนวนรอบการพัฒนาด้วยวงจร PDCA

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรายงานผล

การสรุปผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมประเมิน รายงานผลต่อฝ่ายบริหารและผู้เกี่ยวข้องตามลำดับสายงาน สะท้อนผลการปฏิบัติงาน/กิจกรรม แบ่งปันประสบการณ์ นำเสนอต่อที่ประชุม และเผยแพร่ผลงานตามลำดับ

ผลการดำเนินงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

- 1) นักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการให้คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อน อยู่ในระดับมาก
- 2) สามารถทำงานประสานเชื่อมโยงการช่วยเหลือ เพื่อนส่งต่อครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือ ได้ ลดพฤติกรรมเสี่ยงและส่งเสริมงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้ระดับดี

3) มีภาคีเครือข่ายในการทำงานเพื่อนที่ปรึกษา YC ทั้ง ภายในและภายนอกเพิ่มขึ้นภายในห้องเรียนละ 5 คน จาก 53 ห้องเรียน และมีเครือข่ายภายนอก 36 โรงเรียน

4) ผลการแข่งขันกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 66-68 ได้รับรางวัล เหรียญทอง ชนะเลิศ ระดับจังหวัด ภาค และประเทศ ทั้ง ระดับ ม.1-ม.3 และ ม.4-ม.6 ปี 2559-2561 ตามลำดับอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน

5) นักเรียนได้รับคัดเลือกเป็นเด็กและเยาวชนดีเด่น แห่งชาติ ระดับจังหวัด ระดับชาติ เข้าพบนายกรัฐมนตรี ได้แก่ นางสาววรัญญา อุ่นจันทน์ นายวีระพล ศรีหลัก และนายชาคริต ทองประเสริฐ

6) นักเรียน สามารถเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบ TCAS 61-62 โดยใช้ Portfolio รอบที่ 1 เข้าศึกษา ต่อในมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาลัย พยาบาลพระบรมราชินี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นต้น

ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน

1) โรงเรียนได้รับรางวัลคุณภาพ OBECQA ระดับ ดีมาก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ได้รับรางวัล IQA เป็นสถานศึกษาที่มีระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่

2) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คัดเลือกถ่ายทำรายการพระคุณที่สาม “ตอนที่ 14 นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC (Youth Counselor)” เผยแพร่ ทางช่อง 11 NBT และ You Tube

4) ผู้บริหารได้รับรางวัล ดีเด่น ด้านป้องกันยาเสพติด รางวัล IQA การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานเพื่อ ประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ ยอดเยี่ยม ปี 2561

5) ครูได้รับรางวัล ครูต้นแบบการเรียนรู้บูรณาการ ทักษะชีวิต ระดับชาติ คือ นางเครือวัลย์ พนมศิริ

6) ครูได้รับการยกย่อง ชมเชย รางวัลครูผู้ฝึกสอน นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC รางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง ได้แก่ นางเครือวัลย์ พนมศิริ นางสุพรรณิ แก่นบุตดี ระดับชั้น ม.4-ม.6 และ นายธีรภัทร์ สิริส ระดับ ม.1-ม.3

ผลที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้

ผลการดำเนินงานโดยใช้นวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและคุณภาพนักเรียน นำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ดังนี้

1) เกิดนวัตกรรม พี่สอนน้อง YC /เพื่อนช่วยเพื่อน/แม่สอนลูก เป็นตัวแบบ บูรณาการกับการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้กับเพื่อนที่ปรึกษา YC ชมรมเพื่อนที่ปรึกษา กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมสถานักเรียน ฯลฯ

2) ได้รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ด้วยกระบวนการ NAKORN Model และวิธีการ YC 4⁵ ขับเคลื่อนด้วย “SIAO MODEL”

3) เป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีผลการพัฒนานักเรียนเป็นที่ประจักษ์ เป็นรูปธรรม และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศได้

อุปสรรคและปัญหา

1. เวลาเรียน เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา YC ควรให้ขอบเขต หรือกรอบการทำกิจกรรม/ไม่ให้เกิดเวลาเรียน

2. การทำกิจกรรม ต้องอาศัยความเข้าใจของครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา และผู้ปกครอง

3. การให้คำปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ไม่สามารถแก้ไขได้ทันที ในระดับปัญหาที่ยุ่งยากเกินความสามารถนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ต้องส่งต่อให้ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว หรือส่งต่อภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ประเมิน ทบทวน PLC ปรับปรุง ต่อยอดงานให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. เพิ่มกลยุทธ์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเพิ่มพูนทักษะนักเรียนที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3. ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนให้ขยายผลไปยังโรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนประถมศึกษามากขึ้น

บทสรุป

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหาร การมีส่วนร่วมทุกฝ่าย ผู้บริหาร สนับสนุน ทรัพยากร เวลา ขวัญกำลังใจ กระบวนการนิเทศ ติดตาม ประชุม PLC ทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามแผน

2. ด้านบุคลากร ครูมีความรู้ ทักษะการให้คำปรึกษา ที่ถูกหลักวิชาการ และเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่นได้

3. ด้านนักเรียน มีทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่เพื่อน รับฟังความไม่สบายใจ ปัญหาของเพื่อน มีทักษะชีวิตรู้เท่าทันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ผ่านกิจกรรมโครงการ เช่น กิจกรรมอบรมเพื่อนที่ปรึกษา YC กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

4. ด้านเครือข่ายการทำงาน มีภาคีเครือข่ายในการทำงานเพื่อนที่ปรึกษา YC สามารถประสานการช่วยเหลือได้รวดเร็วขึ้น เช่น ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลขอนแก่น สถาบันจิตเวชเด็กและวัยรุ่น เทศบาลอำเภอเมืองบ้านทุ่ม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). นโยบายปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 - 2561)

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

งานแนะแนว. (2560). รายงานการสำรวจสภาพปัญหานักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น. ขอนแก่น

ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา.(2560). รายงานผลการประเมินตนเอง SAR ปีการศึกษา 2560.

ขอนแก่น : โรงเรียนนครขอนแก่น.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.(2561).

เสี้ยว โมเดล “SIOA MODEL” ขอนแก่น.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554).

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิตทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2556).

หลักสูตรฝึกอบรม นักเรียน : เพื่อนที่ปรึกษา.

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. กรุงเทพฯ.